dr hab. Michał Mazurkiewicz prof. AM
Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego
w Katowicach
Dziedzina: Sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna: Instrumentalistyka

Katowice; 10 września 2018

Akademia Muzyczna w Krakowie
Dziekan Wydziału Instrumentalnego
wpłynęło dnia 25.09.2018
nr ..... zał. .....
mgr Małgorzata Krowicka

Recenzja

w postępowaniu habilitacyjnym **dr Jakuba Urbańczyka**

w dziedzinie sztuk muzycznych

w dyscyplinie artystycznej : instrumentalistyka

Zleceniodawca opinii:

Akademia Muzyczna w Krakowie - Wydział Instrumentalny, pismo z dnia 20 czerwca 2018 roku, zlecenie podjęte na podstawie decyzji Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów z dnia 6 czerwca 2018 r. Nr. **BCK-VII-L-6941/18** w oparciu o art.18a Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2017 r. poz. 1789) oraz zgodnie z Rozporządzeniami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 stycznia 2018 roku w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. z 2018 r. poz. 261) oraz § 27 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 roku, poz. 1257) oraz unormowań wynikających z Kodeksu Etyki Pracowników Naukowych.

Ocena formalnej strony dokumentacji:

Przedstawiona dokumentacja przygotowana została rzetelnie i czytelnie, spełniając wymogi stanowione ustawą i odpowiednimi rozporządzeniami.

Podstawowe dane o kandydacie:

Pan dr Jakub Urbańczyk jest absolwentem Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku Instrumentalistyka w zakresie gry na tubie uzyskał w 2005 roku otrzymując ocenę bardzo dobry z wyróżnieniem.

27 maja 2015 roku uzyskał stopień doktora sztuki w dyscyplinie artystycznej – instrumentalistyka. Temat rozprawy doktorskiej brzmiał: „Tuba jako instrument wirtuozowski. Aspekty techniczne i wykonawcze w wybranej literaturze Krzysztofa Pendereckiego, Henryka Mikołaja Góreckiego i Andrzeja Kurylewicza".

Dr Jakub Urbańczyk od 1 października 2006 roku prowadzi klasę tuby w Akademii Muzycznej w Łodzi. Od 1 października 2007 wykłada także w Akademii Muzycznej w Krakowie.

Od 1 stycznia 2002 roku jest tubistą-solistą Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach.

Ocena osiągnięcia artystycznego:

Dr Jakub Urbańczyk wskazał jako osiągnięcie artystyczne stanowiące podstawę rozpatrywanego wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego dzieło o tytule: **LEBEDJEV WILLIAMS SZWED GREGSON.**

Wskazane dzieło stanowi zapis fonograficzny dokonany w dniach 13-15 lipca 2017 roku w Sali Koncertowej Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach. Partię fortepianu wykonała Mirella Malorny – Konopka. Reżyserem nagrania był Wojciech Marzec.

Artysta w części opisowej zawartej w Autoreferacie opisuje genezę stworzenia takiej właśnie wersji nagrań czterech wybranych przez siebie Koncertów tubowych, w zamyśle ich twórców stworzonych do wykonywania z całym zespołem orkiestrowym. Zabieg Habilitanta polegający na stworzeniu teoretycznie tylko uproszczonej wersji nagrań z akompaniamentem fortepianu było bardzo potrzebnym w środowisku pomysłem. O ile nie mamy problemu z dostępem do nagrań wybitnych wirtuozów instrumentu z towarzyszeniem orkiestr, to wersje akompaniamentów zredukowane do partii fortepianu zazwyczaj pozostawiają wiele do życzenia zarówno pod względem jakości, jak i poziomu

wykonawców. W prezentowanym dziele artystycznym otrzymujemy z kolei wykonania wzorcowe pod każdym względem. Nieskazitelna intonacja, głębokie, przejmujące brzmienie, wielość barw możliwych do uzyskania na instrumencie, biegłość techniczna powodująca odczucie niesamowitej lekkości frazy wydobywanej przez artystę a zarazem wyczuwalna momentami drapieżność melodii w pożądanym czasie powodują, że słuchanie nagrań dr Jakuba Urbańczyka jest niezwykle wciągające. Wszystkie wcześniej wymienione atuty poddane są koncepcji artystycznej głęboko przemyślanej, wystudiowanej i z powodzeniem zaprezentowanej.

Jednocześnie artysta zdecydował się na bardzo ryzykowny zabieg prezentacji sztandarowych utworów literatury tubowej. Szeroki repertuar Habilitanta obfituje w pozycje bardziej efektowne, szczególnie pod względem technicznym. Był niejednokrotnie prawykonawcą wielu pozycji na estradach krajowych. Równocześnie prezentuje najnowszy polski repertuar na estradach zagranicznych. Wracając jednak do opisu dzieła artystycznego nie sposób zapomnieć o korzeniach, z których wyrasta kunszt instrumentalny Jakuba Urbańczyka. Jest on w końcu wychowankiem klasy puzonu i tuby bytomskiej Szkoły Muzycznej prowadzonej przez ikonę polskiej pedagogiki instrumentalnej – prof. Pawła Waloszczyka. On to wprowadził Jakuba Urbańczyka w świat muzyki Alexeja Lebedjewa i Ralpha Vaughana Williamsa. To jego charyzma i doświadczenie pedagogiczne dały solidne podstawy dla rozwoju artystycznego Habilitanta. Te niebywałe umiejętności z pewnością wpływają na styl pracy artystycznej. Przebijają się w prezentacjach muzycznych poprzez wielką dokładność odczytywania tekstu, znakomite urytmizowanie przebiegu utworów oraz skrupulatność w kreowaniu frazy. Są także wykorzystane w opracowaniach koncepcji utworów Józefa Szweda i Edwarda Gregsona.

Dzieło artystyczne Jakuba Urbańczyka zasługuje na najwyższą ocenę.

Ocena dorobku artystycznego i dydaktycznego:

Dr Jakub Urbańczyk prowadzi bogatą działalność artystyczną realizując się w charakterze solisty, kameralisty oraz muzyka orkiestrowego. Działalność artystyczna w znacznej mierze zdominowana, a przez to także nieco ograniczona jest pracą etatowego tubisty-solisty Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia. W okresie po uzyskaniu stopnia doktora Habilitant uczestniczył w około stu koncertach i nagraniach tej orkiestry.

Szeroki repertuar obejmujący sztandarowe utwory orkiestrowe uzupełniają wykonania muzyki najnowszej a także projekty koncertowe zawierające utwory z pogranicza muzyki klasycznej i rozrywkowej. Mam na co dzień przyjemność współpracy z habilitantem w sekcji puzonów i tub NOSPR. Wyróżnia go wysokiej klasy profesjonalizm, znakomite zgranie z zespołem. Jest on cennym współtwórcą wielu ciekawych kreacji artystycznych, wykonując solowe partie tuby w orkiestrze.

Pomimo znacznego obciążenia pracą na etacie tubisty w NOSPR Habilitant prowadzi także ożywioną działalność solistyczną. W dokumentacji przytacza 9 tego typu prezentacji scenicznych na przestrzeni ostatnich trzech lat. Sporo z nich to prawykonania najnowszych kompozycji m. inn. Pawła Mykietyna, Tomasza Stolarczyka oraz Tomasza Kamieniaka, powstałych w głównej mierze pod wpływem samego wykonawcy i jego kunsztu gry. Prezentacje te odbywały się zazwyczaj w ramach wielce prestiżowych wydarzeń muzycznych, takich, jak: Konferencje naukowe czy Festiwale Muzyczne. Miałem przyjemność uczestniczyć jako słuchacz w kilku z nich. W mojej pamięci pozostają występy Jakuba Urbańczyka - znakomitego tubisty, prezentującego w wysokim stopniu profesjonalnie zróżnicowany repertuar. Doskonały warsztat instrumentalny, piękne, ciepłe brzmienie, nieskazitelna intonacja i wyjątkowa wrażliwość muzyczna oraz nietuzinkowa szeroka skala instrumentu to główne składowe stanowiące o mojej jak najlepszej opinii o kunszcie artystycznym habilitanta. Poczesne miejsce w dorobku koncertowym i fonograficznym Jakuba Urbańczyka zajmuje kameralistyka. Jest on współzałożycielem Cracow Brass Quintet, z którym odnosi sukcesy na estradach koncertowych w kraju i za granicą. W swojej macierzystej instytucji – Narodowej Orkiestrze Symfonicznej Polskiego Radia współpracuje z kolegami w składzie Kwintetu Instrumentalistów Dętych Blaszanych NOSPR. Okazjonalnie muzykuje także w ramach innych zespołów kameralnych. Dowodzi to jego znacznej wartości jako wybitnego muzyka – kameralisty. Wielokrotnie miałem okazję wspólnie grać z habilitantem. Dał się poznać jako znakomity specjalista w zakresie gry w kwintecie dętym blaszanym. Jego doświadczenie w tej dziedzinie znajduje odzwierciedlenie w olbrzymim repertuarze kameralnym wykonywanym przez niego. Obejmuje on różnorodne utwory powstałe na przestrzeni wieków. Bardzo ciekawa i zarazem nietuzinkowa jest płyta zarejestrowana z Cracow Brass Quintet i chórem Puelle Orantes zawierająca opracowania kolęd i pastorałek. Niezwykle cennym aspektem tej publikacji oprócz walorów artystycznych jest popularyzacja za jej pośrednictwem wykonawstwa na instrumentach dętych blaszanych. Artysta oprócz

działalności w ramach klasycznego kwintetu dętego blaszanego jest inicjatorem powstania i koncertowania w formacjach bardzo rzadko spotykanych, złożonych z samych tubistów. Zespoły te zazwyczaj są przez habilitanta przygotowywane do koncertów oraz przez niego kierowane. Z kameralistyką związany jest także w głównej mierze dorobek fonograficzny Jakuba Urbańczyka.

Ocena działalności naukowej i dydaktycznej:

Ważne miejsce w działalności habilitanta zajmuje dydaktyka. Jak podkreśla w swoim autoreferacie, wielką wagę przykłada on do rozwoju profesjonalnego nauczania gry na tubie w Polsce. Jego osiągnięcia na tym polu są nie do przecenienia. Stworzył pierwszą klasę tuby w Akademii Muzycznej w Łodzi. Dał się poznać jako zagorzały entuzjasta nauczania, o wielkiej wiedzy i znajomości przedmiotu. Już po roku otrzymał propozycję prowadzenia klasy tuby w Akademii Muzycznej w Krakowie, gdzie wykłada od 2007 roku po dzień dzisiejszy. Wykształcił w tym czasie szerokie grono znakomitych tubistów, zajmujących obecnie czołowe miejsca w orkiestrach na terenie całego kraju. Są wśród nich także laureaci konkursów krajowych i międzynarodowych. Jego absolwenci z kolei kształcą kolejne pokolenia młodych adeptów gry na wszystkich stopniach edukacji muzycznej. W swoim dorobku naukowym ma wiele opracowań i wykładów na różnorakich konferencjach naukowych. Poprowadził także dziesiątki warsztatów i konsultacji w zakresie gry na tubie. Jako wybitny przedstawiciel swojej dyscypliny artystycznej został powołany przez Centrum Edukacji Artystycznej i Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego do stworzenia podstaw programowych dla szkół muzycznych I i II stopnia w zakresie nauczania gry na tubie. Wyrazem uznania w środowisku jest jego częsty udział w gremiach oceniających młodych muzyków w trakcie konkursów i przesłuchań.

Konkludując można stwierdzić, że już na obecnym etapie entuzjazm, pracowitość a przede wszystkim szeroko pojmowany profesjonalizm dr Jakuba Urbańczyka przyczyniły się do znacznego skoku jakościowego w zakresie nauczania gry na tubie. Znacznemu poszerzeniu uległ repertuar tubowy, a zgłębianie arkan wirtuozerii tubowej znajduje coraz większą ilość młodych sympatyków.

Konkluzja:

W przedstawionej dokumentacji habilitant jawi się jako wysokiej klasy specjalista w swojej dziedzinie sztuki. Przedstawione dzieło habilitacyjne w całej rozciągłości potwierdza potencjał naukowy i artystyczny kandydata. Bogata działalność artystyczna połączona z niezwykłymi zdolnościami badawczymi oraz zaangażowaniem w pracę z młodzieżą pozwalają mu na osiąganie wielu sukcesów. Potwierdzeniem tego są nagrody, których jest laureatem, w tym: Nagroda Rektora Akademii Muzycznej w Krakowie oraz Listy gratulacyjne. Z kolei jego niekwestionowany autorytet w środowisku muzycznym świadczy o uznaniu, jakim się cieszy. Popularyzacja muzyki polskiej w kraju i za granicą znakomicie wpływa na rozwój kultury narodowej i jej znajomości w świecie.

Niniejszym stwierdzam, że dorobek Pana dr Jakuba Urbańczyka rozpatrywany łącznie ze wskazanym dziełem artystycznym, jest w pełni satysfakcjonujący i tym samym w sposób jednoznaczny spełnia wymagania Ustawy.

Osiągnięcia dr Jakuba Urbańczyka przyjmuję.